

Strategia sectorială de cheltuieli în contextul CBTM 2023-2025 pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

I. Sinteza situației curente, concluziile principale ale analizei situației din domeniu

Domeniul construcțiilor ocupă un loc esențial în dezvoltarea economiei naționale și formarea Produsului intern brut. Astfel, domeniul construcțiilor a contribuit la creșterea PIB-ului în trimestrul IV al anului 2021 cu 2,1%, cu o pondere de 8,3% la formarea PIB-ului și o creștere a VAB (valoarea adăugată brută) pe activitățile respective cu 33,2%.

Totodată, conform datelor preliminare, în anul 2021 volumul lucrărilor de construcții a scăzut pe total cu 0,3% (în prețuri comparabile), față de anul 2020.

În anul 2021 au fost eliberate 4118 de autorizații, astfel înregistrându-se o creștere față de anul 2020 (3038- autorizații eliberate).

8,8 mii locuințe (apartamente și case de locuit individuale) au fost date în exploatare în anul 2021, cu 1,3 mii (+17,2%) mai mult față de anul 2020. Suprafața totală a locuințelor date în exploatare în anul 2021 a constituit 718,8 mii m² sau cu 19,3% mai mult față de anul 2020.

Documente normative în construcții.

Una din prioritățile de bază a domeniului construcțiilor pentru anii 2023-2025 este armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene, în special naționalizarea Eurocodurilor. Eurocodurile în calitate de standarde europene furnizează o serie de metode comune pentru calcularea rezistenței mecanice a elementelor structurale din cadrul lucrărilor de construcții, aplicarea cărora este posibilă după elaborarea și adoptarea Anexelor naționale la acestea. La momentul actual, în Republica Moldova majoritatea standardelor de proiectare a structurilor sunt normativele fostei Uniunii Sovietice (SNIp) elaborate încă la începutul anilor 1980, respectiv acestea sunt învechite și necesită a fi substituite cu Eurocoduri. Progresul tehnologic accelerat în construcții a determinat depășirea morală a cca 2000 documente normative în construcții și a peste 1100 standarde naționale, care au adus la disfuncționalitatea sistemului național de documente normative în construcții.

Eurocodurile reprezintă o serie de standarde europene (în total 58 standarde expuse pe 2350 pagini), care prevăd metode de proiectare și de calcul a rezistenței mecanice a elementelor structurale pentru construcții spațiale. Aceste metode permit proiectarea și verificarea stabilității structurilor pentru construcții sau a unor părți ale acestora și dimensionarea adecvată a elementelor structurale pentru construcții.

Concomitent cu implementarea Eurocodurilor și armonizarea reglementărilor tehnice în domeniul construcțiilor cu cele ale Uniunii Europene, conform art. 173 al Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr. 112/2014), se prevede și revizuirea programelor de învățământ de specialitate, pregătirea și perfecționarea inginerilor din domeniile de proiectare, execuție și pregătire profesională.

Până în prezent au fost elaborate și adoptate majoritatea Anexelor naționale (43 standarde), rămânând parțial adaptate Eurocodurile 2, 3 și 8 (17 standarde), pentru care nu a fost finanțare în anul 2021. După ce vor fi elaborate toate Anexele naționale pentru fiecare Eurocod, trebuie calibrați toți parametrii naționali, pentru a evita contradicțiile dintre prevederile din Anexele naționale.

În scopul sporirii transparenței și predictibilității domeniului construcții se urmărește aducerea în concordanță a 521 documente normative naționale. Urmare atingerii obiectivului stabilit vor fi suplinite 250 SNIp-uri cu 300 documente normative. În planul tematic 2022 s-a determinat elaborarea a 47 documente normative, astfel pentru anii 2023-2025 se preconizează armonizarea celorlalte documente normative.

Astfel, la situația anului 2022 sunt adoptate în calitate de Anexe naționale 43 standarde din 60 de către Institutul de Standardizare din Moldova, urmând să fie elaborate restul 17 standarde, din care au fost elaborate în anul 2020 6 standarde, Etapa 1 și Etapa 2 din 5, cu valoarea totală 325 513,0 lei .

Pentru asigurarea dezvoltării domeniului construcțiilor, principalele obiective urmăresc asigurarea dezvoltării bazei normative în construcții (Subprogramul 6104), armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene, implementarea standardelor europene în domeniul construcțiilor, în special a Eurocodurilor.

Implementarea politicii statului în domeniul construcțiilor

Actualmente, sectorul construcțiilor în Republica Moldova se confruntă cu probleme actuale, iar în UE - cu probleme generate de consecințele crizei economico-financiare la nivel mondial, totodată și cu o serie de probleme de ordin structural, precum deficitul de lucrători calificați în multe întreprinderi bazat în mare parte de exodul acestora peste hotarele țării, atractivitatea scăzută pentru tineri din cauza condițiilor de muncă, capacitatea limitată de inovare și fenomenul muncii nedeclarate.

Lipsa unei entități distincte care ar implementa programe naționale în domeniul construcțiilor și domeniul de gestionare a teritoriilor și localităților, prin aplicarea actelor normative de amenajare a teritoriului, urbanismului, construcțiilor și de locuințe provoacă disfuncționalități în dezvoltarea localităților și teritoriilor și bariere pentru dezvoltarea lor.

Mai mult decât atât, în majoritatea țărilor au avut loc transformări majore în ceea ce privește abordarea normării tehnice în domeniul construcțiilor și standardizării producției de construcții. Numărul mare de documente normative în construcții și diversitatea domeniilor de reglementare acoperite de normative, dictează necesitatea creării/dezvoltării unei infrastructuri instituționale adecvate în domeniul elaborării documentelor normative.

În urma creării unei entități unice în domeniul construcțiilor și urbanismului vor fi stabilite clar procedurile de implementare a politicilor, termenii de realizare, monitorizarea, măsurarea, raportarea și verificarea rezultatelor obținute, care vor contribui la aplicarea cu succes a politicilor naționale din domeniul vizat pentru asigurarea dezvoltării social-economice durabile a țării și creșterii bunăstării populației.

Construcția locuințelor sociale

Declinul economic profund și măsurile de austeritate din ultima perioadă au dus la o nevoie tot mai mare de locuințe sociale.

Lipsa locuințelor accesibile, precum și imposibilitatea închirierii acestora în condițiile pieței, au dus la faptul că mult mai mulți oameni sunt expuși riscului de sărăcie și excluziune socială. Un mecanism de asistență din partea statului persoanelor vulnerabile este acordarea unui spațiu locativ decent la prețuri accesibile.

Zonele rurale și orașele mici se confruntă cu o depopulare intensă, populația se mută în capitală, în alte orașe mari și mai ales în străinătate în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit. Instituțiile publice, precum spitalele, școlile, grădinițele, administrația locală se confruntă cu lipsa de personal, afectând astfel grav accesul la educație, la servicii medicale de calitate, servicii de asistență socială și alte servicii publice.

Din cauza îmbătrânirii populației și a migrației populației tinere în zonele urbane și în străinătate, mulți vârstnici care își pierd autonomia și persoanele cu dizabilități rămân în imposibilitatea de a avea grijă de ei înșiși. De asemenea, lipsa investițiilor capitale în reconstrucția și modernizarea căminelor studențești încă din epoca sovietică a dus la deteriorarea reședințelor și lipsa locuințelor adecvate pentru studenți.

În Republica Moldova în perioada 2009-2022 a fost implementat Proiectul de construcție a locuințelor sociale Faza I și Faza II, cu totalul de 946 locuințe sociale construite, fapt ce a generat convingerea necesității continuării acestui proiect. Pentru anii 2021-2022 s-a stabilit drept obiectiv lansarea fazei III a Proiectului de construcție a locuințelor sociale, întru realizarea căruia este indispensabil de a identifica numărul necesar de locuințe sociale, aziluri de bătrâni și cămine studențești ce vor fi propuse spre construcție/renovare, pentru stabilirea costului proiectului și impactului social și economic.

În temeiul Acordului de Grant privind asistența tehnică dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, din partea Donatorului Spaniol din Fondul de Coeziune Socială pentru activități preparatorii a unui nou Proiect de construcție a locuințelor sociale în Republica Moldova, urmează să se identifice la scară națională necesitățile de investiții ale APL, estimarea detaliată a resurselor necesare, precum și a costurilor necesare pentru implementarea Proiectului, la fel și aspectele cadrului normativ, instituțional, impactului social și de mediu. Elaborarea studiului de fezabilitate și realizarea activităților preparatorii de lansare a unui nou proiect de construcție a locuințelor sociale se va efectua prin intermediul Unității de implementare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II (UIP II). Conceptul Proiectului include construcția locuințelor sociale destinate închirierii pentru categoriile eligibile, modernizarea căminelor studențești și construcția azilurilor pentru persoanele vârstnice.

Calitatea și siguranța construcțiilor

Un rol esențial îl are îmbunătățirea calității și siguranței construcțiilor, activității de urbanism și de amenajare a teritoriului, funcționării și exploatarei obiectelor industriale periculoase în condiții de securitate și inofensivitate, securității la incendiu și protecției civile, supravegherii pieței și protecției consumatorilor privind materialele de construcție și utilajele/obiectele industriale periculoase, activității geodezice și cartografice și respectării condițiilor de licențiere, în vederea protecției populației și a mediului înconjurător.

În scopul îmbunătățirii transparenței în activitate și capacității tehnice a Agenției pentru Supraveghere Tehnică este necesară, conform Planul de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 966/2016, crearea și întreținerea soft-urilor de evidență necesare pe domeniile de activitate ale AST.

II. Provocările majore cu care se confruntă domeniul construcțiilor

1. Lipsa documentelor normative în construcții care prezintă un obstacol în asigurarea calității în construcții;
2. Limitarea termenului de executare a contractelor de elaborare a documentelor normative în construcții la 1 an prin Legea nr. 181/2014 *finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale*;
3. Lipsa monitorizării atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor mijloacelor pentru finanțarea Sistemului de documente normative în construcții, în cuantum de 0,5% din valoarea investițiilor în capitalul fix, conform Hotărârii Guvernului nr.1436/2008 *cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții*;
4. Lipsa Anexelor naționale la Eurocoduri, care prezintă un impediment la accesul investitorilor străini în construcții, proiectanți și producători de materiale pentru construcții pe piața internă, precum și celor autohtoni pe piața europeană;
5. Degradarea continuă a fondului locativ;
6. Lipsa fondului de locuințe accesibile versus necesităților la nivel național;
7. Majorarea riscurilor în procesul exploatarei obiectelor industriale periculoase din cauza termenilor de exploatare depășiți și uzurii înalte a fondurilor fixe de instalații tehnice și tehnologice în cazul a 70-80% din obiecte industriale periculoase (OIP);
8. Lipsa și/sau nerespectarea planurilor urbanistice generale ale localităților, la amplasarea construcțiilor și amenajărilor de către autoritățile administrației publice locale în cadrul eliberării certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/demolare cu încălcarea legislației;
9. Nerespectarea condițiilor stipulate în certificatul de urbanism, a modului de avizare, coordonare, verificare și corectare a documentației de proiect, a planurilor de amplasare (reperare) orizontală și verticală a construcțiilor și instalațiilor aferente, cât și neverificarea calității materialelor utilizate și a lucrărilor de construcții executate și nerespectarea regimului tehnologic și a calității materiei prime la producerea materialelor și articolelor pentru construcții;
10. Majorarea riscurilor de producere a incendiilor și altor situații excepționale pe motivul nerespectării de către autoritățile publice și instituțiile, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați, precum și persoanele fizice a legislației, standardelor, normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor și de protecție civilă;
11. Nerespectarea cerințelor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii și distrugerea punctelor rețelei geodezice naționale RGN-0, RGN-1 și RGN-2.

III. Prioritățile de bază ale domeniului construcțiilor pentru perioada anilor 2023-2025

Prioritatea 1: Armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația, standardele europene și Eurocodurile

Indicator 1: Elaborarea și aprobarea a 150 documente normative în construcții;

Indicator 2: Elaborarea a 17 anexe naționale la Eurocoduri;

Indicator 3: Implementarea a 10 Eurocoduri cu 59 părți;

Indicator 4: Implementarea a 444 standarde europene armonizate cu legislația națională.

Prioritatea 2: Dezvoltarea domeniului amenajării teritoriului și urbanismului

Indicator 1: Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) elaborat și aprobat.

Prioritatea 3: Crearea unei entități cu competențe în implementarea politicii statului în domeniul construcțiilor, urbanismului și locuințelor - Instituția Publică Agenția Națională în Construcții

Indicator 1: Numărul avizelor/expertizelor a documentației de urbanism și amenajarea teritoriului;

Indicator 2: Documentația de proiect pentru construcție verificată;

Indicator 3: Registrul rapoartelor de expertiză tehnică a construcțiilor, Registrul avizelor de verificare a proiectelor și Registrul expertizei și a avizului general la documentația de urbanism și amenajarea teritoriului actualizate și întreținute;

Indicator 4: Numărul de proceduri de atestare a specialiștilor în domenii organizate și desfășurate;

Indicator 5: Numărul încercărilor de laborator în domeniul construcției, materialelor de construcție, instalațiilor aferente și utilajului tehnologic realizate;

Indicator 6: Numărul documentelor normative în construcții și domeniile aferente elaborate.

Prioritatea 4: Asigurarea construcției și accesului la locuințe sigure, accesibile, conectate la utilități moderne (cca 54000 m2)

Indicator 1: Construcția a 700 de locuințe sociale destinate închirierii categoriilor eligibile, care ar asigura cca 2500 de beneficiari;

Indicator 2: Renovarea/modernizarea căminelor studențești, care ar asigura cca 5000 de beneficiari;

Indicator 3: Construcția azilurilor pentru bătrâni, care ar asigura cca 1000 de beneficiari.

Prioritatea 5: Îmbunătățirea calității și siguranței construcțiilor, activității de urbanism și de amenajare a teritoriului, funcționării și exploatării obiectelor industriale periculoase

Indicator 1: Creșterea ponderii agenților economici și persoanelor fizice care cunosc riscurile ce țin de obiectele industriale periculoase cu 3% anual;

Indicator 2: Majorarea ponderii agenților economici care asigură funcționarea fiabilă a obiectelor în construcții și a celor industriale periculoase cu 5% anual, prin evaluarea riscurilor și intensificarea măsurilor de prevenire a acestora;

Indicator 3: Crearea și asigurarea funcționalității soft-urilor de evidență a obiectelor în construcții, a celor industriale periculoase și asigurarea reingineriei serviciilor publice acordate de Agenția de Supraveghere Tehnică la nivel de 100% până în 2025;

Indicator 4: Diminuarea cu 15% până în 2025 a încălcărilor grave și foarte grave, privind nerespectarea planurilor urbanistice la amplasarea construcțiilor și amenajărilor de către autoritățile administrației publice locale la eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/demolare;

Indicator 5: Majorarea cu 5% anual a ponderii agenților economici cu activități în domeniul construcțiilor, care implementează sistemul intern de dirijare și asigurare a calității lucrărilor de proiectare, construcții, producerea materialelor și articolelor pentru construcții;

Indicator 6: Reducerea procentului de exagerări ale volumelor și costului lucrărilor la utilizarea investițiilor publice în construcții cu 10% către anul 2025;

Indicator 7: Majorarea către anul 2025 cu 15% a gradului de accesibilitate a infrastructurii pentru accesul persoanelor cu dezabilități și asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale acestora în egală măsură cu ceilalți cetățeni;

Indicator 8: Reducerea numărului de incendii, explozii și situații de pericol de explozie, la obiectivele de agrement cu flux sporit de persoane, la obiectivele de menire social-culturală, sportivă și comercială cu 15% către anul 2025;

Indicator 9: Diminuarea cu 5% anual a cazurilor depistate de produse neconforme din numărul total de cazuri verificate (agenți economici supuși controalelor), în vederea scăderii riscului de apariție a produselor și serviciilor periculoase pe piață;

Indicator 10: Creșterea cu 15% către anul 2025 a numărului obiectelor care se conformează cerințelor legale în domeniul geodeziei și cartografiei.

IV. Impactul priorităților asupra alocării resurselor în sectorul dat

Cheltuielile pentru dezvoltarea sistemului documentelor normative în construcții, elaborarea Catalogului de prețuri a materialelor de construcții, Serviciile de gestionare și mentenanță a resurselor virtuale a sistemului informațional e-Documente Normative în Construcție (www.ednc.gov.md), elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național sunt finanțate din bugetul de stat. În anul 2022, sectorul are o acoperire financiară în valoare de **15604,2 mii lei**. Pentru perioada 2023-2025 acțiunile propuse vor fi acoperite din bugetul de stat, iar realizarea acestora vor contribui la armonizarea pieței de servicii în domeniul construcțiilor, vor facilita și încuraja comerțul cu materiale de construcții calitative, va asigura un nivel uniform de securitate a construcțiilor, va asigura crearea cadrului normativ cu privire la performanța energetică a clădirilor, va eficientiza consumul global de energie primară, va asigura elaborarea planurilor naționale pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.

Cheltuielile pentru finanțarea activității Agenției Naționale în Construcții se vor efectua din:

- 1) resurse proprii obținute din prestarea serviciilor;
- 2) mijloace financiare primite de la bugetul de stat;
- 3) alte surse neinterzise de cadrul normativ.

Mijloacele financiare primite din bugetul de stat, vor fi direcționate pentru salarizarea personalului care nu vor fi finanțați din veniturile obținute din serviciile prestate și care vor desfășura o activitate care nu presupune achitarea acesteia de către solicitanți, cum ar fi persoanele ce vor aviza documentația de urbanism ș.a.

Conform calculelor preliminare, în cadrul IP Agenția Națională în Construcții vor activa cca. 15 persoane care vor desfășura activități ce urmează a fi achitate din bugetul de stat, în sumă de 2 mln. lei anual, plus unele cheltuieli de administrare și regie în sumă de 60 mii lei.

Cheltuielile necesare pentru pregătirea de lansare a Proiectului de construcție a locuințelor sociale Faza III vor fi acoperite din grantul în valoare de 49 mii Euro, acordat de Donatorul Spaniol - Fondul de Coeziune Socială, prin Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei. Activitățile preparatorii a noului Proiect presupun identificarea la scară națională a necesităților de investiții ale APL, estimarea detaliată a resurselor necesare, precum și a costurilor necesare pentru implementarea Proiectului, la fel și aspectele cadrului Inormativ, instituțional, impactului social și de mediu. Elaborarea studiului de fezabilitate și realizarea activităților preparatorii de lansare a unui nou proiect de construcție a locuințelor sociale se va efectua prin intermediul Unității de implementare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II (UIP II).

Proiectul de construcție a locuințelor sociale Faza III, ce urmează a se desfășura în perioada anilor 2023-2030 va avea acoperire financiară din surse externe, care vor constitui circa 29720 mii Euro, acordate urmare semnării unui Acord cadru de finanțare între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei privind implementarea Proiectului „Proiectul Locuințe Sociale Faza III în Republica Moldova”, iar contribuția Republicii Moldova prin intermediul APL participante va fi de 4000 mii Euro, astfel costul total al Proiectului fiind de 29720 mii Euro.

Obiectivele Proiectului de construcție a locuințelor sociale sunt îndreptate spre:

- Suportul persoanelor cu venituri mici în asigurarea cu spațiu locativ;
- Suportul persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități în asigurarea cu locuri în aziluri specializate;
- Asigurarea studenților cu locuri în cămine modernizate;
- Atragerea funcționarilor din cadrul sistemului bugetar al Republicii Moldova și reducerea fluctuației de cadre în rândurile angajaților publici în zonele rurale, prin oferirea de locuințe la locul angajării;
- Îmbunătățirea calității vieții persoanelor social vulnerabile;
- Dezvoltarea regiunilor prin atragerea și reținerea funcționarilor publici în urbele mici și localitățile rurale ale Republicii Moldova;
- Creșterea eficienței energetice în imobile publice, ceea ce va duce la reducerea poluării mediului și la scăderea cheltuielilor.

Tabelul 1: Repartizarea liniei de bază de cheltuieli pe programe/subprograme și pe bugete pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

Tabelul 1.A

Denumirea	Cod PIP2	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 50 Servicii generale economice și comerciale									
Subprogram Securitate industrială	5011	22 055.20	28 935.70	28 935.70	28 935.70	26 386.60	26 550.10	26 550.10	26 550.10
Total pe sector		22 055.20	28 935.70	28 935.70	28 935.70	26 386.60	26 550.10	26 550.10	26 550.10
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		22 055.20	28 935.70	28 935.70	28 935.70	26 386.60	26 550.10	26 550.10	26 550.10
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		22 055.20	28 935.70	28 935.70	28 935.70	26 386.60	26 550.10	26 550.10	26 550.10

Tabelul 1.B

Denumirea	Cod PIP2	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 61 Minerit, industrie și construcții									
Subprogram Aparatul ministerului	6101	0	0	0	0	20 962.20	21 043.10	21 043.10	21 043.10
Subprogram Dezvoltarea bazei normative în construcții	6104	538.60	15 604.20	15 604.20	11 604.20	15 604.20	12.604.20	12.604.20	12 604.20
Total pe sector		538.60	15 604.20	15 604.20	11 604.20	36 566.40	33 647.30	33 647.30	33 647.30
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		538.60	15 604.20	15 604.20	11 604.20	36 566.40	33 647.30	33 647.30	33 647.30
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		538.60	15 604.20	15 604.20	11 604.20	36 566.40	33 647.30	33 647.30	33 647.30

Tabelul 1.C

Denumirea	Cod PIP2	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 75 Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale /Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor pentru păturile vulnerabile II/									
Subprogram Construcția locuințelor	7504	2 313	0	0	0	3 000	0	0	0
Total pe sector		2 313	0	0	0	3 000	0	0	0
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		2 313	0	0	0	3 000	0	0	0
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		2 313	0	0	0	3 000	0	0	0

B. Măsuri de politici din cadrul sectorului urbanism, construcții și locuințe

B.1 Măsurile politice în curs de desfășurare care au acoperire financiară

Tabelul 2: *Principalele acțiuni/măsuri de politica din sector care au acoperire financiară (incluse în linia de bază) pe programe/sub-programe și pe bugete pe sectorul urbanism, construcții și locuințe pentru 2023-2025*

mii lei

Indicatori	Document de referință	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 50 Servicii generale economice și comerciale		22 055.20	23 935.70	23 935.70	23 935.70	26 386.60	26 550.10	26 550.10	26 550.10
Subprogram 5011 Securitate industrială (411)									
Costul TOTAL		22 055.20	23 935.70	23 935.70	23 935.70	26 386.60	26 550.10	26 550.10	26 550.10
dintre care									
Acțiunea 1: Asigurarea respectării cerințelor calității în construcții la toate fazele de concepere, proiectare, autorizare, executare, exploatare, post utilizare a construcțiilor și la producerea materialelor și articolelor pentru construcții și drumuri, asigurarea utilizării raționale a investițiilor publice în construcții (AST)	Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții; Legea nr. 509/1995 drumuri; HG nr. 360/1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții; HG nr. 1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică	9 205.90	12 390.00	12 390.00	12 390.00	11 016.20	9 956.52	9 956.50	9 956.50
Acțiunea 2: Asigurarea respectării cerințelor de securitate industrială a obiectelor industriale periculoase la care se practică activități și/sau lucrări (AST)	Legea nr.116/2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase; HG nr. 1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică	5 753.40	7 345.70	7 345.70	7 345.70	6 882.60	6 874.50	6 874.50	6 874.50
Acțiunea 3:	Legea nr. 778/2001 cu	2 301.40	1 050.00	1 050.00	1 050.00	2 752.80	2 844.60	2 844.60	2 844.60

Indicatori	Document de referință	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
Asigurarea respectării cerințelor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii (AST)	privire la geodezie, cartografie și geoinformatică								
Ațiunea 4: Asigurarea modului în care autoritățile publice, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați, precum și persoanele fizice respectă legislația, standardele, normele și regulile de apărare împotriva incendiilor și de protecție civilă (AST)	Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă; Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor	4 794.50	3 150.00	3 150.00	3 150.00	5 735.00	5 689.20	5 689.20	5 689.20
Ațiunea 5: Asigurarea supravegherii pieței privind materialele de construcție și utilajele/obiectele industriale periculoase, articolele pirotehnice, cât și protecția consumatorilor în sfera securității industriale și construcțiilor (AST)	Legea nr.7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare; Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor; HG nr. 1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică	0	0	0	0	0	1 185.30	1 185.30	1 185.30
Program 61 Minerit, industrie și construcții		538.60	15 604.20	15 604.20	12 604.20	36 566.40	33 647.30	33 647.30	33 647.30
Subprogram 6101 Politici și management în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale									
Costul TOTAL		0	0	0	0	20 962.20	21 043.10	21 043.10	21 043.10
dintre care									
Ațiunea 1: Elaborarea și promovarea politicilor în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale	HG nr. 690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	0	0	0	0	20 962.20	21 043.10	21 043.10	21 043.10

Indicatori	Document de referință	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
<i>(MIDR)</i>									
Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții									
Costul TOTAL		538.60	15 604.20	15 604.20	12 604.20	15 604.20	12 604.20	12 604.20	12 604.20
dintre care:									
Acțiunea 1: Elaborarea sistemului de documente normative in construcții (<i>MIDR</i>)	Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții; HG nr.1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții; Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023	538.60	9 604.20	9 604.20	9 604.20	9604.20	9 604.20	9 604.20	9 604.20
Acțiunea 2: Elaborarea anexelor naționale la Eurocoduri: nr. 6, 7, 8, 9 (<i>MIDR</i>)	HG nr. 933/2014 cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene; Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023	0	3 000	3 000	2 000	1000	1 000	1 000	1 000
Acțiunea 3: Elaborarea planului de amenajare a teritoriului național (<i>MIDR</i>)	Legea 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului; Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023	0	3 000	3 000	1 000	5 000	2 000	2 000	2 000
Program 75 Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale		2 313	0	0	0	3 000	0	0	0
Subprogram 7504 Construcția locuințelor									
Total		2 313	0	0	0	3 000	0	0	0
dintre care:									

Indicatori	Document de referință	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
Acțiunea 1: Proiectul „Construcția locuințelor sociale” II (Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u paturile socialmente vulnerabile II)	Legea nr. 182/2012 pentru ratificarea Acordului- cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru paturile socialmente vulnerabile II; HG nr.988/2012 cu privire la Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru paturile socialmente vulnerabile II	2 313	0	0	0	3 000	0	0	0
Total pe sector		24 906.80	39 539.90	39 539.90	36 539.90	65 953.00	60 197.40	60 197.40	60 197.40

B.2. Măsurile politice – în curs de desfășurare care nu au fost reflectate în linia de bază de cheltuieli

Tabelul 3. Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care nu au fost reflectate în limitele de cheltuieli pe programe/subprograme pe sectorul urbanism, construcții și locuințe pentru 2023-2025

mil lei

Ordinea priorității	Acțiunile/măsurile de politică	Codul / denumirea PIP2	Documentul de referință/adopțare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B.2.1 Măsurile/acțiunile din programele/strategiile naționale - aprobate prin actele legislative/normative													
1.	Acțiunea 1: Îmbunătățirea transparenței în activitate prin elaborarea și mentenanța soft-urilor pentru crearea bazei de date a agenților economici pasibili controlului cu racordarea la registrele altor autorități inclusiv RSC, crearea Sistemului informațional „Registrul de stat a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase” – SIA ROIPP, cât și procesarea operativă a informației în scopul emiterii actelor permise (AST)	Subprogram 5011 Securitate industrială	Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător; Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.	2023-2025	6 955	0	0	0	0	0	2 955	2 000	2 000
2.	Acțiunea 2: Îmbunătățirea capacităților	Subprogram 5011 Securitate	HG nr. 1088/2017 cu privire la	2023-2025	8 415.20	1 415.20	0	0	0	0	3 000	3 000	1 000

	tehnice prin procurarea activelor imobilizate (utilaje, echipamente și mijloacelor de transport, utilaj geodezic) (AST)	industrială	organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică										
3.	Actiunea 3: Sensibilizarea, informarea și consultarea societății prin elaborarea și difuzare sporturilor video, pliantelor și panourilor informaționale, organizarea ședințelor, meselor rotunde și vizitelor de consultanță, despre riscurile în cazul nerespectării calității și siguranței construcțiilor, exploatarea obiectelor industriale periculoase, securității la incendiu și protecției civile, sănătății și siguranței în muncă, supravegherii pieței și protecției consumatorilor privind materialele de construcție și utilajele/obiectele industriale periculoase, activității geodezice și cartografice (AST)	Subprogram 5011 Securitate industrială	Art. 34 Constituția Republicii Moldova; Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație; HG nr.1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică.	2023-2025	900	0	0	0	0	0	300	300	300
4	Actiunea 4:	Subprogram	HG nr.	2023-	0	0	0	0	0	0	4 450.30	4 450.30	4 450.30

	Elaborarea și promovarea politicilor în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale (MIDR)	6101 Politici și management în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale	690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	2025									
5.	Actiunea 5: Elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național (MIDR)	Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții	Legea 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului. Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023	2022-2024	16 000	0	0	0	0	0	5 000	0	0
6.	Actiunea 6: Elaborarea și implementarea Sistemului Informațional pentru stocarea și accesarea gratuită a documentelor normative în construcții (MIDR)	Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții	Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții. HG nr.1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții. Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023	2023	0	0	0	0	0	0	1 000	0	0
7.	Actiunea 7: Elaborarea anexelor naționale la Eurocoduri: nr. 6, 7, 8, 9 (MIDR)	Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții	HG nr. 933/2014 cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor	2023	4 100	0	0	0	0	0	100	0	0

			naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene; Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023										
8.	Actiunea 8: Proiectul Locuințe Sociale III (Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II)	Subprogram 7504 Construcția locuințelor	Pct. 7.3.2 din Planului anual de acțiuni al Guvernului aprobat prin HG nr. 235/2021	2023-2030	665 728	0	0	0	0	0	27 000	88 260	129 872
9.	Actiunea 9: Organizarea și Funcționarea Agenției Naționale în Construcții		Pct. 7.2.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021	Nedeterminată	0	0	0	0	0	0	2 060	2 060	2 060
TOTAL					695 683	1 415.20	0	0	0	0	45 865.30	100 070.30	139 682.30

milioane

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea PIP2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B.2.2. Măsurile/acțiunile/angajamentele din acordurile internaționale													
1	Proiectul Locuințe Sociale III (Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II)	7504	Pct. 7.3.2 din Planului anual de acțiuni al Guvernului, aprobat prin HG nr. 235/2021	2023-2030	665 728	0	0	0	0	0	27 000	88 260	129 872
TOTAL					665 728	0	0	0	0	0	27 000	88 260	129 872

C. Măsuri de politică noi

Tabelul 4: Principalele acțiuni/măsuri de politici noi (implementate începând cu 2023) pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

milioane

Ordinea priorității	Acțiunile/măsurile plasate în ordinea prioritara	Codul/denumirea PIP2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	CBTM 2023-2025		
						2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Program Organizarea și Funcționarea Agenției Naționale în Construcții		Pct. 7.2.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021	Nedeterminată	Nedeterminat	2 060	2 060	2 060
TOTAL pe sector						2 060	2 060	2 060

D.2. Proiecte noi

Tabelul 6. Proiecte noi de investiții capitale

mii lei

Ordinea priorității	Denumirea proiectului	Codul P1P2	Sursa de finanțare	Perioada de implementare	Costul total de deviz estimat	2023	2024	2025	Sold la finele perioadei
						Proiect	Estimat	Estimat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Construcția/reconstrucția locuințelor sociale p/u darea în folosință persoanelor vulnerabile și cu venituri mici și reabilitarea imobilelor publice/private în vederea eficienței energetice (Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II)	7504	TOTAL	2023-2030	665 728	27 000	88 260	129 872	420 596
			1. Resurse generale, inclusiv:		89 600	5 000	14 100	14 100	56 400
			<i>Surse interne</i>						
			<i>Support bugetar</i>						
			<i>Contribuția Guvernului</i>		89 600	5 000	14 100	14 100	56 400
			2. Resurse colectate						
			3. Proiecte finanțate din surse externe* (Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei)		576 128	22 000	74 160	115 772	364 196
TOTAL proiecte noi pe sector			TOTAL	2023-2030	665 728	27 000	88 260	129 872	420 596
			1. Resurse generale, inclusiv:		89 600	5 000	14 100	14 100	56 400
			<i>Surse interne</i>						
			<i>Support bugetar</i>						
			<i>Contribuția Guvernului</i>		89 600	5 000	14 100	14 100	56 400
			2. Resurse colectate						
			3. Proiecte finanțate din surse externe* (Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei)		576 128	22 000	74 160	115 772	364 196

E. Propuneri de proiecte/programe de asistență externă pe sector

Tabelul 7. Propuneri de proiecte/programe de asistență externă

Denumirea propunerii de proiectul	Sursa potențială de finanțare/ donatorul	Bugetul total estimativ al propunerii de proiect (mii euro)			Perioada estimativă de implementare	Statutul propunerii de proiect	Tipul asistenței
		Total	Sursa externă	Contribuția Guvernului/ beneficiarului			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>7</i>
Contract de finanțare între RM și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei privind implementarea proiectului „Proiectul Locuințe Sociale”, faza III, în Republica Moldova” <i>(Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II)</i>	CEB/UE	29 720.0	25 720.0	4 000.00	2023-2030	Elaborare nota de concept/studiu	Asistență financiară
TOTAL pe sector		29 720.0	25 720.0	4 000.0			

Tabelul 8. Formularul propunerii de proiect/program de asistență externă

Numărul proiectului/programului**	<i>Locuințe Sociale III</i>
Sectorul	Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale.
Domeniul	Construcția/reconstrucția locuințelor accesibile de închiriat pentru persoanele vulnerabile și cu venituri mici, pentru angajați în domeniul bugetar al RM, cămine studențești și aziluri pentru persoane în vîrstă și cu dizabilități.
Denumire proiect/program	Locuințe sociale III
Statut	Elaborarea conceptului de proiect, noțiunile de bază a conceptului au fost discutate cu Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE), care se arată dispusă spre susținere și cofinanțare a acestui proiect
Coresponderea proiectului/ programului cu prioritățile de politici sectoriale pe termen mediu	Proiectul se aliniază priorităților de politici sectoriale contribuind la susținerea persoanelor cu venituri mici, asigurînd condiții de trai decente și creșterea eficienței energetice în imobile.
Tangența proiectului/programului cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE	
Coresponderea proiectului/ programului cu Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”	Proiectul va contribui la realizarea următoarelor obiective strategice „Economia durabilă și inclusivă” și „Mediul ambiant sănătos”, prin asigurarea accesului cetățenilor la locuințe de închiriat și îmbunătățirea condițiilor de trai. De asemenea, va avea un impact pozitiv asupra mediului prin construcția clădirilor nefinalizate(abandonate), cît și diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră prin sporirea eficienței energetice.
Sursa de finanțare (donator/creditor)	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei.
Beneficiarul primar	Ministerul Finanțelor și APL participante în Proiect, cărora Ministerul Finanțelor le reacreditează sub-împrumuturi din împrumutul BDCE.
Beneficiarul secundar	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
Implementator	Unitatea de Implementare (UIP) a fost instituită în baza prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 988 din 24.12.2012. Scopul UIP constă în asigurarea îndeplinirii eficiente a obligațiilor RM asumate în temeiul Acordului-cadru de împrumut dintre Guvernul RM și BDCE întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor sociale II, ratificat prin Legea nr. 182 din 11 iulie 2012. În perioada de activitate 2013-2021, UIP a contribuit la realizarea a 12 sub-proiecte împreună cu Consiliile raionale: Călărași, Briceni, Sîngerei, Soroca, Hîncești; Leova, Nisporeni; Ialoveni, Fălești, Cantemir, Glodeni, Cahul, cu un număr cumulativ de 556 locuințe sociale. Totodată, în cadrul Proiectului în anul 2022 se vor finaliza încă 2 sub-proiecte în Rezina și Cimișlia, total 121 locuințe sociale. <i>UIP are experiența și competențe de organizator și de responsabil privind realizarea procedurilor de achiziții publice, contractarea</i>

	<i>antreprenorilor generali pentru executarea lucrărilor de construcție și servicii aferente, de monitorizare a executării lucrărilor de construcție și a serviciilor aferente, de coordonare cu Consiliile raionale. Costurile de întreținere a UIP II sunt suportate din împrumutul CEB.</i>		
Perioada de implementare	2023-2030		
Scop	Construcția/reconstrucția locuințelor sociale pentru darea în chirie persoanelor vulnerabile și cu venituri mici și angajaților din sfera bugetară, precum și construcția/reconstrucția căminelor studențești și azilurilor de bătrâni și persoane cu dizabilități.		
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> - Suportul persoanelor vulnerabile și cu venituri mici în asigurarea cu spațiu locativ; - Suportul persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități în asigurarea cu locuri în aziluri specializate; - Asigurarea studenților cu locuri în cămine modernizate; - Atragerea funcționarilor din cadrul sistemului bugetar al RM și reducerea fluctuației de cadre în rândurile angajaților publici în zonele rurale prin oferirea de locuințe la locul angajării; - Îmbunătățirea calității vieții persoanelor social vulnerabile; - Dezvoltarea regiunilor prin atragerea și reținerea funcționarilor publici în urbele mici și localitățile rurale ale RM. 		
Justificarea necesității	<p><i>Lipsa locuințelor accesibile financiar este o problemă iminentă în RM, mulți trăind în nesiguranță ori rămânând fără adăpost.</i></p> <p><i>Din cauza îmbătrânirii populației și a migrației populației tinere spre localități urbane și în afara țării, multe persoane în vârstă care își pierd autonomia și persoane cu dizabilități rămân în incapacitate de a se îngriji singure.</i></p> <p><i>Insuficiența investițiilor capitale în reconstrucția și modernizarea căminelor studențești duce la deteriorarea căminelor și lipsa locuințelor adecvate pentru studenți.</i></p> <p><i>Acest context justifică necesitățile de investiții și finanțare în:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea cu locuințe a persoanelor cu venituri mici și angajaților din domeniul bugetar, care nu pot închiria sau cumpăra o locuință de pe piața imobiliară prin crearea unui fond de locuințe destinat închirierii; - construcția/reconstrucția azilurilor pentru bătrâni și persoane cu dizabilități precum și modernizarea căminelor studențești. 		
Rezultate scontate	<p>Componenta 1. Construcția locuințelor pe baza clădirilor nefinalizate/noi sau renovarea construcțiilor vechi;</p> <p>Componenta 2. Reconstrucția / renovarea căminelor studențești și profesionale;</p> <p>Componenta 3. Reconstrucția /construcția azilurilor pentru bătrâni și persoane cu dizabilități</p>		
Bugetul total estimat, (mii lei) inclusiv:	<p>Debursări (mii lei) 403 200 mii lei (împrumut) 172 928 mii lei (grant) 89 600 mii lei (contribuția APL)</p>		
- asistență externă, dintre care investiții capitale;	2023	2024	2025
- contribuția Guvernului, dintre care investiții capitale.	<i>Estimat</i>	<i>Estimat</i>	<i>Estimat</i>
	22 000	74 160	115772
	5 000	14 100	14 100

Tipul de asistență externă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Financiară: ▪ - 172 928 mii lei (7 720 mii euro)- grant; ▪ - 403 200 mii (18 000,0 mii euro)- împrumut.
Componente (descriere succintă, buget per componentă)	<p>Componenta 1. 14,52 mln. Euro, din care -10,89 mln. Euro- împrumut BDCE, grant -3,63 mln. Euro, construcția locuințelor pe baza clădirilor nefinalizate/noi sau renovarea construcțiilor vechi, reconvertirea căminelor studențești și altor imobile publice în locuințe;</p> <p>Componenta 2. 6,6 mln. Euro, din care - 4,95 mln. Euro - împrumut BCDE, grant -1,65 mln Euro. Reconstrucția / renovarea căminelor studențești și profesionale;</p> <p>Componenta 3. 2.88 mln. Euro, din care – 2,16 mln. Euro - împrumut BCDE, grant – 0,72 mln. Euro. Reconstrucția /construcția azilurilor pentru bătrâni și persoane cu dizabilități;</p> <p>Componenta 4. UIP II cheltuieli grant – 1,72 mln. Euro.</p>
Activități planificate (succint)	
Impact	<p>Problema locuințelor trebuie percepută în adevărata ei amploare, având în vedere că este sub semnul întrebării una din cele mai fundamentale necesități umane. Dacă situația va rămâne neschimbată, va aduce la crearea unei tensiuni sociale care va vulnerabiliza societatea.</p> <p>Locuințele, căminele și azilurile construite/reconstruite în cadrul proiectului (1 100 unități) vor crește fondul de locuințe destinate persoanelor cu venituri mici, asigurând aproximativ 3500 de beneficiari finali cu o locuință decentă. Construcții abandonate, care au un impact negativ asupra mediului, vor fi finalizate. Casele/blocurile învechite vor fi reconstruite și renovate, asigurând eficiența energetică, astfel contribuind la scăderea consumului de energie, reducerea gazelor cu efect de seră și costul facturilor de energie pentru beneficiari.</p>
Sustenabilitatea proiectului/programului	<p><i>Beneficiarii Proiectului sunt APL participante în Proiect, care gestionează activul, bunul imobil obținut. Locuințele sociale sunt repartizate beneficiarilor finali în baza Deciziilor Consiliilor locale, sunt încheiate contracte de locațiune, prin care beneficiarul are obligația de a achita chiria lunară, calculată de către gestionarul bunului imobil. Cheltuielile de mentenanță sunt achitate individual de către fiecare beneficiar în dependență de consumul propriu. În tariful chiriei se include și plata lunară per 1 m2 pentru întreținerea imobilului/ Împrumutul BCDE este acordat pe o perioadă de până la 20 ani, iar APL planifică achitarea împrumutului din veniturile proprii pe termen lung.</i></p>
Condiționalități	
Altă informație relevantă	
Date de contact	Iunona Lungul, iunona.lungul@midr.gov.md , nr. telefon/ fax: 022 22 45 66, mob:079855007 bd. Ștefan cel Mare 124, of. 234